

Υπόθεση C-477/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

25 Ιουλίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Varhoven administrativen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Ιουλίου 2023

Αναιρεσείων:

Obshtina Belovo

Αναιρεσίβλητος:

Rakovoditel na Upravlyavashtia organ na Operativna programa
«Okolna sreda» 2014 – 2020

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η διαδικασία εντάσσεται στο πλαίσιο της αναιρέσεως που άσκησε ο Obshtina Belovo (Δήμος Belovo) κατά της αποφάσεως του πρωτοβάθμιου διοικητικού δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του κατά της αποφάσεως του Rakovoditel na Upravlyavashtia organ na Operativna programa «Okolna sreda» 2014 – 2020 (προϊσταμένου της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον» 2014 – 2020) με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης· άρθρο 267, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', και τρίτο εδάφιο

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Αντιτίθεται η ερμηνεία του άρθρου 2, σημεία 10, 36 και 37 του κανονισμού 1303/2013 σε εθνική ρύθμιση ή πρακτική ερμηνείας και εφαρμογής της εν λόγω ρυθμίσεως σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, μόνον ένας από τους δήμους-εταίρους (συμβαλλόμενα μέρη στην ADBFP), ο οποίος υπέγραψε τη διοικητική σύμβαση για τη χρηματοδοτική επιδότηση ως επικεφαλής εταίρος, θεωρείται ως δικαιούχος της επιδοτήσεως από πόρους που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (στο εξής: πόροι από τα ΕΔΕΤ); Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληροί ένας οργανισμός προκειμένου να χαρακτηριστεί ως δικαιούχος κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 10, του κανονισμού 1303/2013, σε περίπτωση όπως η υπό κρίση;
2. Αντιτίθεται η ερμηνεία του άρθρου 2, σημεία 10, 36 και 37, του κανονισμού 1303/2013 σε εθνική ρύθμιση ή πρακτική ερμηνείας και εφαρμογής της εν λόγω ρυθμίσεως σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η δημοσιονομική διόρθωση λόγω παραβάσεως των διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων που διέπραξε οικονομικός φορέας επιβλήθηκε με απόφαση της οποίας αποδέκτης είναι άλλος οικονομικός φορέας ο οποίος δεν διέπραξε μεν καμία παράβαση, αναφέρεται όμως ως επικεφαλής εταίρος στη σύμβαση για τη χρηματοδοτική επιδότηση;
3. Αντιτίθεται ο κανονισμός 1303/2013 σε εθνική ρύθμιση ή πρακτική ερμηνείας και εφαρμογής της εν λόγω ρυθμίσεως σύμφωνα με την οποία η ευθύνη για δημοσιονομική διόρθωση μπορεί να ανακατανεμηθεί συμβατικά μεταξύ των εταίρων του έργου ή πρέπει κάθε οικονομικός φορέας να φέρει την ευθύνη για τις δημοσιονομικές διορθώσεις που σχετίζονται με τις παραβάσεις που διέπραξε κατά τη χρήση πόρων από τα ΕΔΕΤ βάσει των συμβάσεων στις οποίες έχει συμβληθεί;
4. Αντιτίθενται τα άρθρα 41 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνική διοικητική πρακτική και νομολογία σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, σύμφωνα με την οποία δεν παρέχεται σε δήμο ο οποίος κατά τη σύναψη δημοσίας συμβάσεως στο πλαίσιο της χρήσεως πόρων από τα ΕΔΕΤ φέρεται να παραβίασε τον *Zakon za obshchestvenite porachki* (νόμο περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων) ούτε δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση που αφορά σύμβαση την οποία έχει συνάψει ούτε δικαίωμα συμμετοχής στη δικαστική διαδικασία προσβολής της εν λόγω διοικητικής πράξεως, με την αιτιολογία ότι, ως εταίρος, μπορεί βάσει του συμφώνου εταιρικής σχέσεως να προσφύγει ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης): άρθρο 41, άρθρο 47 και άρθρο 51, παράγραφος 1

Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006: άρθρο 2, σημεία 10, 36 και 37

Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Zakon za obshtestvenite porachki (νόμος περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, στο εξής: ZOP): άρθρο 2, παράγραφος 2, άρθρο 5, παράγραφος 2, σημείο 9, άρθρο 59, παράγραφος 6, και άρθρο 3 των συμπληρωματικών διατάξεων

Zakon za upravljenie na sredstvata ot evropeyskite fondove pri spodeleno upravljenie (νόμος περί διαχείρισεως των πόρων των Ευρωπαϊκών Ταμείων με επιμερισμένη διαχείριση, στο εξής: ZUSEFSU), σε ισχύ από την 1η Ιουλίου 2022, καθώς και στην προϊσχύσασα μορφή του με τον τίτλο: Zakon za upravljenie na sredstvata ot Evropeyskite strukturni i investitsionni fondove (νόμος περί διαχείρισεως των πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, στο εξής: ZUSESIF): άρθρο 70, παράγραφος 1, σημείο 9, και παράγραφος 2, καθώς και άρθρο 73, παράγραφος 1

Zakon za upravljenie na otpadatsite (νόμος περί διαχείρισεως αποβλήτων): άρθρο 49, παράγραφοι 1 και 9

Zakon za Kamarata na stroitelite (νόμος περί τεχνικού επιμελητηρίου): άρθρο 3

Naredba za posochvane na nerednosti, predstavlyavashti osnovania za izvarshvane na finansovi korektsii, i protsentnite pokazateli za opredelyane razmera na finansovite korektsii po reda na Zakona za upravljenie na sredstvata ot Evropeyskite strukturni i investitsionni fondove (διάταγμα για τη διαπίστωση παρατυπιών που δικαιολογούν τη διενέργεια δημοσιονομικών διορθώσεων, καθώς και τους ποσοστιαίους δείκτες για τον καθορισμό του ύψους των δημοσιονομικών διορθώσεων βάσει του νόμου περί διαχείρισεως των πόρων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, στο εξής: διάταγμα για τη διαπίστωση παρατυπιών): σημείο 11 του παραρτήματος 1, του άρθρου 2, παράγραφος 1

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η επίδικη διαδικασία, στην οποία χρησιμοποιούνται πόροι από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) για τη χρονική περίοδο 2014 – 2020 είναι [η υπ' αριθ.] BG16M1OP002-2.002 – Συνδυασμένη διαδικασία για τον σχεδιασμό και την κατασκευή εγκαταστάσεων κομποστοποίησης και εγκαταστάσεων για την προεπεξεργασία οικιακών απορριμμάτων.
- 2 Αιτούντες στη διαδικασία είναι ορισμένοι Δήμοι της επίμαχης περιφέρειας Pazardzhik, μεταξύ των οποίων οι Δήμοι Pazardzhik και Belovo. Οι εν λόγω Δήμοι ανήκουν στο σύνολό τους σε περιφερειακή οργάνωση διαχείρισης αποβλήτων (στο εξής: περιφερειακή οργάνωση) σύμφωνα με τον νόμο περί διαχείρισης αποβλήτων.
- 3 Για τους σκοπούς της υποβολής της αιτήσεως, η περιφερειακή οργάνωση όρισε έναν επικεφαλής Δήμο, ενώ οι λοιποί αιτούντες Δήμοι της περιφερειακής οργάνωσης είναι εταίροι του εν λόγω επικεφαλής Δήμου, και επ' αυτού συνήφθη σύμφωνο εταιρικής σχέσεως μεταξύ όλων των Δήμων της περιφερειακής οργάνωσης.
- 4 Κατά κανόνα, στο πλαίσιο της διαδικασίας για τη χορήγηση χρηματοδοτικής επιδοτήσεως, οι Δήμοι μιας περιφερειακής οργάνωσης μπορούν να υποβάλουν μόνο μία πρόταση έργου. Για τον λόγο αυτόν, οι Δήμοι της περιφερειακής οργάνωσης, μεταξύ των οποίων οι Δήμοι Pazardzhik και Belovo, κατάρτισαν μία κοινή πρόταση έργου.
- 5 Στο πλαίσιο της διαδικασίας χορηγήσεως της επιδοτήσεως, οι Δήμοι υπέγραψαν μία Administrativen dogovor za predostavyane na bezvazmezdna finansova pomosht (διοικητική σύμβαση για τη χορήγηση χρηματοδοτικής επιδοτήσεως, στο εξής: ADBFP) στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον» 2014 – 2020, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 6 Στο σημείο 1 της ADBFP αναφέρεται ότι σύμφωνα με τη σύμβαση, όλοι οι Δήμοι είναι δικαιούχοι, παρά το γεγονός ότι δίπλα στην επωνυμία καθενός εξ αυτών αναφέρεται η ιδιότητά του ως εταίρου.
- 7 Στο σημείο 3.3 της ADBFP αναφέρεται ρητά ότι οι Δήμοι που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμβάσεως αυτής, ορίζουν ως επικεφαλής Δήμο τον Δήμο Pazardzhik. Οι λοιποί Δήμοι χαρακτηρίζονται ως Δήμοι- εταίροι.
- 8 Στο άρθρο 1, σημείο 3, των όρων για την εφαρμογή του έργου που εγκρίθηκε σύμφωνα με τη διαδικασία (στο εξής: όροι εφαρμογής), οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ADBFP, προβλέπεται ότι το αναφερόμενο στο άρθρο 2, σημείο 10, του κανονισμού 1303/2013, πρόσωπο είναι ο «δικαιούχος» στη διαδικασία.

- 9 Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1, σημείο 3, των όρων εφαρμογής, όταν η πρόταση έργου γίνεται στο πλαίσιο εταιρικής σχέσεως, όλοι οι Δήμοι-εταίροι είναι δικαιούχοι, τόσο ο επικεφαλής Δήμος όσο και οι εταίροι που υπέβαλαν από κοινού την εγκριθείσα για τη χρηματοδότηση πρόταση έργου.
- 10 Οι αρμοδιότητες του επικεφαλής Δήμου ρυθμίζονται στο άρθρο 4, παράγραφος 6, των όρων εφαρμογής και συνίστανται ειδικότερα στη διεκπεραίωση της αλληλογραφίας με τη διαχειριστική αρχή, στην κατάθεση των πόρων από την ADBFP στον δικό του τραπεζικό λογαριασμό, στην κατανομή των πόρων στους Δήμους-εταίρους σύμφωνα με τις προβλέψεις του συμφώνου εταιρικής σχέσεως κ.λπ. Εκτός αυτού, ο επικεφαλής Δήμος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του έργου.
- 11 Οι αρμοδιότητες των Δήμων-εταίρων ρυθμίζονται στην πρόταση έργου, στην οποία προβλέπεται ρητά ότι η επίμαχη δημόσια σύμβαση για την κατασκευή εγκαταστάσεως κομποστοποίησης χωριστά συλλεγόμενων πράσινων και/ή βιοαποικοδομήσιμων οικιακών απορριμμάτων θα διεξαχθεί και θα συναφθεί από τον Δήμο Belovo.
- 12 Ο Δήμος Belovo, ως αναθέτουσα αρχή, διεξήγαγε τη διαδικασία για τη σύναψη της δημοσίας συμβάσεως, η οποία κατέληξε σε σύμβαση μεταξύ αυτού και της «Delchev Ingenering» EOOD για την κατασκευή εγκαταστάσεως κομποστοποίησης χωριστά συλλεγόμενων πράσινων και/ή βιοαποικοδομήσιμων οικιακών απορριμμάτων στην περιφέρειά του.
- 13 Με απόφαση του προϊσταμένου της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον» 2014 – 2020 της 21ης Μαρτίου 2022, όπως αυτή διορθώθηκε με απόφαση του ιδίου προϊσταμένου της 15ης Απριλίου 2022, επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση ύψους 10 % των πόρων που διατέθηκαν από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) για τη χρηματοδότηση της συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ του Δήμου Belovo και της «Delchev Ingenering» EOOD.
- 14 Η δημοσιονομική διόρθωση επιβλήθηκε στον δικαιούχο, τον Δήμο Pazardzhik, λόγω παρατυπίας σύμφωνα με το άρθρο 70, παράγραφος 1, σημείο 9, του ZUSESIF, σε συνδυασμό με το σημείο 11, στοιχείο a, του παραρτήματος 1, του άρθρου 2, παράγραφος 1, του διατάγματος για τη διαπίστωση παρατυπιών. Από την απόφαση προκύπτει ότι η παρατυπία διαπράχθηκε από τον Δήμο Belovo μέσω της παραβάσεως εθνικών διατάξεων, ήτοι του άρθρου 2, παράγραφος 2, και του άρθρου 59, παράγραφος 6, του ZOP, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 3, του Zakon za Kamarata na stroitelite (νόμου περί τεχνικού επιμελητηρίου, στο εξής: ZKS) και μέσω παραβιάσεως του δικαιού της Ένωσης.
- 15 Ο Δήμος Belovo, ο οποίος δεν ήταν αποδέκτης της αποφάσεως με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση, προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του Administrativen sad Pazardzhik (διοικητικού πρωτοδικείου Pazardzhik,

Βουλγαρία), το οποίο έκρινε την προσφυγή παραδεκτή, αλλά την απέρριψε ως αβάσιμη.

- 16 Το πρωτοβάθμιο διοικητικό δικαστήριο έκρινε ότι η επίμαχη ADBFP συνήφθη τόσο με τον Δήμο Pazardzhik όσο και με τους υπόλοιπους Δήμους της περιφέρειας, μεταξύ των οποίων και με τον Δήμο Belovo, καθώς είχαν υποβάλει αίτηση στη Συνδυασμένη διαδικασία για τον σχεδιασμό και την κατασκευή εγκαταστάσεων κομποστοποίησης και εγκαταστάσεων για την προεπεξεργασία οικιακών απορριμμάτων με κοινή πρόταση έργου. Η δημόσια σύμβαση την οποία αφορούσε η δημοσιονομική διόρθωση προκηρύχθηκε από τον Δήμο Belovo και ήταν ο ίδιος αυτός Δήμος που υπέγραψε τη σύμβαση με την «Delchev Ingenering» EOOD. Επομένως, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι στην επίμαχη απόφαση αναφέρεται μόνον ο Δήμος Pazardzhik ως αποδέκτης της απόφασης και ως δικαιούχος του έργου, ο Δήμος Belovo έχει έννομο συμφέρον να προσβάλει την εν λόγω απόφαση.
- 17 Ο Δήμος Belovo άσκησε αναίρεση κατά της εν λόγω απόφασης του Administrativen sad Pazardzhik (διοικητικού πρωτοδικείου Pazardzhik) ενώπιον του Varhoven administrativen sad (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 18 Με την αίτηση αναιρέσεώς του, ο Δήμος Belovo στρέφεται κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης, εξετάζοντας τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 3, του νόμου περί τεχνικού επιμελητηρίου, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας συνάψεως δημοσίας συμβάσεως.
- 19 Ο αναιρεσίβλητος, ο προϊστάμενος της διαχειριστικής αρχής, ισχυρίζεται στο σύντομο υπόμνημα απαντήσεώς του ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 20 Η προσβαλλόμενη στη διαφορά της κύριας δίκης δημοσιονομική διόρθωση κατά του Δήμου στηρίζεται στη διαπραχθείσα με πράξη άλλου οικονομικού φορέα παράβαση διατάξεως του δικαίου της Ένωσης που έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο.
- 21 Στις ένδικες διαφορές σχετικά με τη νομιμότητα της χρήσεως πόρων από τα ΕΔΕΤ και την εξέταση της νομιμότητας δημοσιονομικών διορθώσεων που έχουν επιβληθεί, όπως στη διαφορά της κύριας δίκης, τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν τους όρους «δικαιούχος», «παρατυπία» και «οικονομικός φορέας» κατά την έννοια του άρθρου 2, σημεία 10, 36 και 37, του κανονισμού 1303/2013.
- 22 Από την ανάλυση της εθνικής νομολογίας προκύπτει ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις, ορισμένοι δικαστικοί σχηματισμοί έκριναν ότι μόνο ο Δήμος, ο

οποίος είναι ο επικεφαλής εταίρος του έργου, είναι «δικαιούχος» κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 10, του κανονισμού 1303/2013 και ότι, κατά συνέπεια, μόνος αυτός είναι ο αποδέκτης αποφάσεως με την οποία επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση, ενώ οι λοιποί Δήμοι-εταίροι, ακόμη και στην περίπτωση κοινής προτάσεως έργου, δεν έχουν αυτήν την ιδιότητα. Οι εν λόγω δικαστικοί σχηματισμοί δεν δέχονται τους λοιπούς Δήμους-εταίρους ως διαδίκους στη διαδικασία και αρνούνται το δικαίωμά τους να συμμετέχουν στη διαδικασία με την οποία επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση, ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω Δήμοι είναι συμβαλλόμενα μέρη στις συμβάσεις που αφορά η διόρθωση (όπως εν προκειμένω).

- 23 Αντιθέτως, το Administrativen sad Sofia-Oblast (διοικητικό πρωτοδικείο της περιφέρειας Σόφιας, Βουλγαρία) έκρινε με απόφασή του ότι σε περίπτωση παραβάσεως των διατάξεων περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων εκ μέρους του Δήμου που χρησιμοποιεί τους πόρους από τα ΕΔΕΤ, ο Δήμος αυτός είναι πράγματι ο ορθός αποδέκτης της αποφάσεως με την οποία επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση. Ως εκ τούτου, πρέπει να χορηγείται στον εν λόγω Δήμο το δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία με την οποία επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση και αντιστοίχως το δικαίωμα δικαστικής προσφυγής κατά της εν λόγω διοικητικής πράξεως. Η εν λόγω απόφαση του Administrativen sad Sofia-Oblast (διοικητικού πρωτοδικείου της περιφέρειας Σόφιας) ακυρώθηκε με απόφαση του Varhoven administrativen sad (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου), το οποίο απεφάνθη ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας, οι εταίροι δεν έχουν την ιδιότητα του δικαιούχου, δεν είναι οι ορθοί αποδέκτες της διοικητικής πράξεως με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση και δεν έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στην εν λόγω διαδικασία.
- 24 Στη διαφορά της κύριας δίκης, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο συντάχθηκε με τη δεύτερη άποψη. Έκρινε ότι ο Δήμος Belovo διεξήγαγε τη διαδικασία [για τη σύναψη] της συμβάσεως, στην οποία διαπιστώθηκαν οι παρατυπίες και είναι ο δικαιούχος του έργου και, για τον λόγο αυτόν, έχει δικαίωμα δικαστικής προσφυγής.
- 25 Υπό την έννοια αυτή, διαπιστώνονται στην εθνική νομολογία αμφιβολίες σχετικά με το ζήτημα ποιες είναι οι προϋποθέσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνεται ο ορισμός της έννοιας του «δικαιούχου» σύμφωνα με το άρθρο 2, σημείο 10, του κανονισμού 1303/2013. Οι εν λόγω αμφιβολίες αφορούν το ποια γεγονότα έχουν σημασία για τον προσδιορισμό της έννοιας: τα γεγονότα που αφορούν την υπογραφή της διοικητικής συμβάσεως σχετικά με τη χορήγηση της χρηματοδοτικής επιδοτήσεως ή τα γεγονότα που αφορούν τη λήψη και τη χρήση της χρηματοδοτικής επιδοτήσεως ή άλλα γεγονότα.
- 26 Στην προκείμενη διαδικασία, όλοι οι Δήμοι της οικείας περιφέρειας υπέβαλαν κοινή πρόταση έργου για τη χρηματοδότηση από πόρους από τα ΕΔΕΤ και είναι όλοι συμβαλλόμενα μέρη στην ADBFP. Ο Δήμος που έχει οριστεί ως επικεφαλής του έργου έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφος 6, των εκτελεστικών διατάξεων: να παραλαμβάνει την αλληλογραφία με τη

διαχειριστική αρχή στο πλαίσιο της ADBFP, να καταθέτει τους πόρους βάσει της ADBFP σε δικό του τραπεζικό λογαριασμό, να συμπληρώνει όλες τις αιτήσεις πληρωμής και τις εκθέσεις προόδου προς τη διαχειριστική αρχή σύμφωνα με την ADBFP και να τις υποβάλει σε αυτήν, καθώς και να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του έργου.

- 27 Κάθε Δήμος-εταίρος ασκεί τις δραστηριότητες που περιγράφονται εκ των προτέρων στο έργο, ενώ ο Δήμος Belono οργανώνει και υλοποιεί τη διαδικασία σχετικά με τη σύναψη της δημοσίας συμβάσεως για την κατασκευή εγκαταστάσεως για την κομποστοποίηση χωριστά συλλεγόμενων πράσινων και/ή βιοαποικοδομήσιμων οικιακών απορριμμάτων.
- 28 Υπό τις συνθήκες αυτές, τίθεται το ζήτημα ποιος είναι ο ορθός αποδέκτης της αποφάσεως με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση λόγω της διαπραχθείσας παρατυπίας και, ως εκ τούτου, ποιος Δήμος δικαιούται να συμμετέχει στη διαδικασία με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση και έχει το δικαίωμα να απευθυνθεί σε δικαστήριο μέσω της ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεως με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση: ο Δήμος που είναι επικεφαλής εταίρος του έργου ή ο Δήμος που χρησιμοποιεί τους πόρους από τα ΕΔΕΤ, τους οποίους αφορά η συγκεκριμένη παρατυπία.
- 29 Η νομολογία η οποία σε παρόμοιες περιπτώσεις αρνείται το δικαίωμα του Δήμου-εταίρου να συμμετέχει στη διοικητική διαδικασία και να απευθυνθεί σε δικαστήριο, στηρίζεται στο γεγονός ότι ο επικεφαλής Δήμος δηλώνει τον τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο κατατίθενται οι πόροι από τα ΕΔΕΤ, ότι αυτός διανέμει τους πόρους και ότι σε περίπτωση δημοσιονομικών διορθώσεων αντισταθμίζει τους επιλέξιμους πόρους από τα ΕΔΕΤ λόγω της δημοσιονομικής διορθώσεως έναντι των εταίρων. Παράλληλα, μεταξύ του επικεφαλής Δήμου και των Δήμων-εταίρων υφίσταται έννομη σχέση αστικής φύσεως.
- 30 Επομένως, τίθεται επίσης το ζήτημα αν ο κανονισμός 1303/2013 αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση ή νομολογία που ερμηνεύει και εφαρμόζει την εν λόγω ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία, η ευθύνη για τη δημοσιονομική διάρθρωση μπορεί να ανακατανεμηθεί συμβατικά μεταξύ των εταίρων της διαδικασίας ή αν πράγματι, κάθε ένας από αυτούς πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για τις δημοσιονομικές διορθώσεις που αφορούν παραβάσεις που έχει διαπράξει σχετικά με τη χρήση πόρων από τα ΕΔΕΤ στο πλαίσιο των συμβάσεων, στις οποίες έχει συμβληθεί.
- 31 Επιπροσθέτως, το δικαίωμα χρηστής διοίκησης αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που απονέμεται στα άτομα σύμφωνα με το άρθρο 41 του Χάρτη. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει: 1. το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν να ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του· 2. το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του· 3. την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της. Κατά το άρθρο 51 του Χάρτη, οι διατάξεις του απευθύνονται στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης. Η παροχή χρηματοδοτικής επιδοτήσεως πραγματοποιείται στο πλαίσιο άμεσης εφαρμογής

του δικαίου της Ένωσης και η περίπτωση αυτή υποχρεώνει τις εθνικές αρχές, στην αρμοδιότητα των οποίων εμπίπτει η εφαρμογή του δικαίου, να συμμορφώνονται με το άρθρο 41 του Χάρτη.

- 32 Υπό αυτήν την έννοια τίθεται επίσης το ζήτημα αν το άρθρο 41 και το άρθρο 47 του Χάρτη αντιτίθενται σε εθνική νομολογία και διοικητική πρακτική σύμφωνα με την οποία, Δήμος ο οποίος κατά τη σύναψη δημοσίας συμβάσεως στο πλαίσιο της χρήσεως πόρων από τα ΕΔΕΤ, έχει παραβιάσει τον νόμο περί συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, δεν έχει ούτε το δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση που αφορά σύμβαση που έχει συνάψει, ούτε το δικαίωμα συμμετοχής στη δικαστική διαδικασία προσβολής της εν λόγω διοικητικής πράξεως και μάλιστα για τον λόγο ότι ο εν λόγω Δήμος, ως εταίρος του επικεφαλής Δήμου, μπορεί βάσει του συμφώνου εταιρικής σχέσεως να απευθυνθεί στα αστικά δικαστήρια.
- 33 Αν εν προκειμένω πρέπει να θεωρηθεί ότι ο Δήμος Belovo δεν είναι δικαιούχος κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 10, του κανονισμού 1303/2013 και ότι δεν έχει το δικαίωμα να στραφεί κατά της αποφάσεως με την οποία επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση, αποδέκτης της οποίας είναι ο Δήμος Pazardzhik, το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) πρέπει να αναρρέσει την απόφαση του Administrativen sad Pazardzhik (διοικητικού πρωτοδικείου Pazardzhik) και να περατώσει τη διαδικασία. Επομένως, δεδομένου ότι το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) έχει επιληφθεί διαφοράς, η επίλυση της οποίας συνδέεται με την ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, εκτιμά ότι οφείλει να υποβάλει αυτεπαγγέλτως την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.